

SADRŽAJ

| | |
|--|----|
| PREDGOVOR | 11 |
| 1. UVOD | 13 |
| 2. PRAVNI STATUS KATOLIČKE CRKVE I VJERSKIH ZAJEDNICA NA PODRUČJU HRVATSKE..... | 23 |
| 2.1. Pravni status Katoličke Crkve i vjerskih zajednica u Kraljevini Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji | 23 |
| 2.2. Pravni status Katoličke Crkve i vjerskih zajednica u Kraljevini SHS/ Jugoslaviji | 25 |
| 2.3. Pravni status Katoličke Crkve i vjerskih zajednica u socijalističkoj Jugoslaviji | 27 |
| 3. PRAVNI STATUS KATOLIČKE CRKVE I VJERSKIH ZAJEDNICA U REPUBLICI HRVATSKOJ..... | 31 |
| 3.1. Ustavni okvir | 31 |
| 3.2. Europska konvencija i njezin učinak na prava vjerskih zajednica | 39 |
| 3.2.1. Sloboda procjene koju država uživa | 42 |
| 3.2.2. Sloboda udruživanja | 42 |
| 3.2.3. Pravo na pravičan postupak i djelotvoran pravni lijek..... | 44 |
| 3.2.4. Neutralnost i nepristranost države..... | 44 |
| 3.2.5. Zabrana diskriminacije i pitanje dopustivosti privilegija | 45 |
| 3.3. Pravni status Katoličke Crkve i vjerskih zajednica u RH <i>de lege lata</i> | 46 |
| 3.3.1. Nastanak i registracija novih vjerskih zajednica | 47 |
| 3.3.1.1. Pravno uređenje registracije vjerskih udruga u Republici Hrvatskoj | 47 |
| 3.3.1.2. Registracija vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj..... | 49 |
| 3.3.2. Kategorije vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj i njihov različiti pravni status..... | 52 |
| 4. PRAVNI STATUS KATOLIČKE CRKVE U REPUBLICI HRVATSKOJ | 57 |
| 4.1. Nastanak i postupak sklapanja ugovora sa Svetom Stolicom | 59 |
| 4.2. Ugovor o pravnim pitanjima | 60 |
| 4.3. Ugovor o gospodarskim pitanjima..... | 68 |

| | | |
|----------|---|-----|
| 4.4. | Ugovor o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske..... | 71 |
| 4.5. | Ugovor o suradnji na području odgoja i kulture | 71 |
| 4.6. | Kanonsko pravo i hrvatski pravni sustav | 75 |
| 4.6.1. | Kanonsko pravo i civilno pravo | 76 |
| 4.6.2. | Izvori kanonskog prava | 78 |
| 4.6.3. | <i>Ius canonicum in iure civili</i> : kanonsko pravo kao izvor civilnog prava | 81 |
| 4.6.3.1. | Načela kanonskog prava u civilnom pravu | 82 |
| 4.6.3.2. | Načela kanonskog prava (<i>regulae iuris canonici</i>) kao izvor hrvatskog prava | 88 |
| 4.6.3.3. | Kanonsko pravo kao izvor prava u hrvatskom pravnom sustavu temeljem međunarodnih ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske..... | 94 |
| 4.6.3.4. | Zaključne napomene o značenju kanonskog prava u hrvatskom pravnom sustavu..... | 107 |
| 4.7. | Problemi koji su proizašli tijekom primjene ugovora i ostala odabrana relevantna pitanja..... | 108 |
| 4.7.1. | Pitanje sukladnosti s Ustavom četiriju ugovora sa Svetom Stolicom..... | 110 |
| 4.7.2. | »Prema odredbama kanonskoga prava i zakonodavstva Republike Hrvatske«: kako postupiti u slučajevima nesuglasnosti dvaju pravnih sustava?..... | 116 |
| 4.7.3. | Trebaju li ugovori s Katoličkom Crkvom i vjerskim zajednicama biti recipročni? | 121 |
| 4.7.4. | Pitanje financiranja Katoličke Crkve i drugih vjerskih zajednica | 123 |
| 4.7.5. | Porezni status Katoličke Crkve i drugih vjerskih zajednica..... | 130 |
| 4.7.5.1. | (Ne)usklađenost Ugovora o gospodarskim pitanjima s pravom EU | 130 |
| 4.7.5.2. | Primjena propisa o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija na Katoličku Crkvu i druge vjerske zajednice | 134 |
| 4.7.6. | Problemi oko povrata imovine Katoličkoj Crkvi..... | 138 |
| 4.7.7. | Pitanje vjeronauka u javnim školama i predškolskim ustanovama..... | 144 |
| 4.7.7.1. | Prigovori o tome da je uvođenje vjeronauka protivno načelu jednakosti pred zakonom te da narušava odvojenost države i vjerskih zajednica i slobodu vjeroispovijedi..... | 145 |
| 4.7.7.2. | Moguća povreda Europske konvencije u kontekstu čl. 9. u vezi s čl. 14. | 147 |
| 4.7.7.3. | Pitanje programa vjeronauka u odgojno-obrazovnim ustanovama | 149 |

| | |
|---|-----|
| 4.7.8. Status vjeroučitelja u hrvatskom pravu..... | 150 |
| 4.7.9. (Ne)radna nedjelja..... | 156 |
| 4.7.10. Ženidba između kanonskog prava i hrvatskog pravnog sustava .. | 161 |
| 4.7.10.1. Ustavnost sklapanja ženidbe na latinskom jeziku u Katoličkoj Crkvi | 162 |
| 4.7.10.2. Zaruke između kanonskog prava i hrvatskog pravnog sustava | 170 |
| 4.7.11. Nepovredivost mjesta za bogoštovlje Katoličke Crkve..... | 181 |
| 4.7.12. Katolička Crkva i pristup informacijama..... | 182 |
| 4.7.13. Katolička Crkva i alternativno rješavanje sporova..... | 186 |
| 4.7.13.1. Civilni izvori instituta nagodbe (<i>transactio</i>) u kanonskom pravu | 189 |
| 4.7.13.2. Civilni izvori instituta arbitraže (<i>iudicium arbitrorum</i>) u kanonskom pravu | 192 |
| 4.7.13.3. Zaključne napomene o odnosu kanonskog prava i hrvatskog pravnog sustava glede alternativnog rješavanja sporova..... | 195 |
| 5. PRAVNI STATUS VJERSKIH ZAJEDNICA KOJE IMAJU POTPISANE UGOVORE S REPUBLIKOM HRVATSKOM..... | 197 |
| 6. PRAVNI STATUS REGISTRIRANIH VJERSKIH ZAJEDNICA | 203 |
| 7. PRAVNI STATUS NEREGISTRIRANIH VJERSKIH ZAJEDNICA – UDRUGA..... | 205 |
| 8. PRAVNI STATUS NEREGISTRIRANIH VJERSKIH ZAJEDNICA KOJE NEMAJU PRAVNU OSOBNOST | 209 |
| 9. KOMISIJA ZA ODNOS S VJERSKIM ZAJEDNICAMA | 211 |
| 10. ZAKLJUČAK..... | 215 |
| PRILOZI..... | 217 |
| Zakon o potvrđivanju Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o pravnim pitanjima | 219 |
| Zakon o potvrđivanju ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o gospodarskim pitanjima | 224 |
| Zakon o potvrđivanju Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika oružanih snaga i redarstvenih službi Republike Hrvatske | 229 |
| Zakon o proglašenju Zakona o potvrđivanju Ugovora između Svete Stolice i Republike Hrvatske o suradnji na području odgoja i kulture | 233 |
| Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica | 238 |
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Srpske pravoslavne crkve u Republici Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa..... | 246 |

| | |
|---|-----|
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Islamske zajednice u Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa | 253 |
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Evangeličke crkve u Republici Hrvatskoj i Reformirane kršćanske crkve u Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa..... | 260 |
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Evandeoske (Pentekostne) crkve u Republici Hrvatskoj, Kršćanske adventističke crkve u Republici Hrvatskoj i Saveza baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa | 266 |
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Bugarske pravoslavne crkve u Hrvatskoj, Hrvatske starokatoličke crkve i Makedonske pravoslavne crkve u Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa..... | 273 |
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Koordinacije židovskih općina u Republici Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa | 280 |
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa | 287 |
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Saveza crkava »Riječ života«, Crkve cjelovitog evanđelja i Protestanske reformirane kršćanske crkve u Republici Hrvatskoj o pitanjima od zajedničkog interesa | 294 |
| Pravilnik o ustroju i djelovanju Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj | 300 |
| Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Hrvatske biskupske konferencije o katoličkom vjeronauku i vjerskom odgoju u javnim predškolskim ustanovama | 306 |
| Obavijest ministra prosvjete o radnopravnom statusu vjeroučitelja katoličkog vjeronauka u osnovnim i srednjim školama..... | 310 |
| Protokol o načinu upisa pravnih osoba Katoličke Crkve u evidenciju ministarstva nadležnog za poslove opće uprave | 312 |
| Ugovor o katoličkim osnovnim i srednjim školama..... | 314 |
| Ugovor o dušobrižništvu u bolnicama i ostalim zdravstvenim ustanovama, te ustanovama socijalne skrbi..... | 317 |
| Sporazum o dušobrižništvu u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima..... | 319 |
| Sporazum o povratu crkvenih matičnih knjiga, knjiga stanja duša, ljetopisa i drugih knjiga koje su u vrijeme komunističkog režima nezakonito oduzete Katoličkoj Crkvi | 322 |
| Sporazum o načinu izvršavanja određenih financijskih obveza Republike Hrvatske prema Katoličkoj Crkvi..... | 324 |
| Pravilnik o obrascima i načinu vođenja evidencije vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj | 325 |
| Kazneni zakon | 331 |
| Obiteljski zakon..... | 332 |
| Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima | 334 |
| Zakon o suzbijanju diskriminacije..... | 335 |
| Zakon o vanparničnom postupku | 336 |

| | |
|--|-----|
| Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra udruga Republike Hrvatske i registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj | 337 |
| Uredba o osnivanju Komisije za odnose s vjerskim zajednicama i Ureda Komisije za odnose s vjerskim zajednicama | 349 |
| Odluka o imenovanju predsjednika i članova Komisije za odnose s vjerskim zajednicama | 353 |
| Odluka o izmjeni Odluke o imenovanju predsjednika i članova Komisije za odnose s vjerskim zajednicama | 354 |
| Rješenje o imenovanju ravnatelja Ureda Komisije za odnose s vjerskim zajednicama | 355 |
| Zakon o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. godine | 356 |
| <i>Regulae iuris canonici</i> | 357 |
| POPIS LITERATURE..... | 363 |
| KAZALO | 374 |
| BILJEŠKA O AUTORIMA | 382 |